

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΝΙΑΙΑ ΓΡΑΠΤΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ 2022-23

Β΄ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΤΡΙΤΗ 24 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2023

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΟΓΙΚΗ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ (Α΄ ΣΕΙΡΑ)

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Β073

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ: 90΄ ΛΕΠΤΑ

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΡΕΙΣ (3) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

1. Στο εξώφυλλο του τετραδίου απαντήσεων να συμπληρώσετε όλα τα κενά με τα στοιχεία που ζητούνται.
2. **Να απαντήσετε ΟΛΑ τα ερωτήματα.**
3. **Να μην αντιγράψετε τα θέματα** στο τετράδιο απαντήσεων.
4. Να μη γράψετε πουθενά στις απαντήσεις σας **το όνομά σας**.
5. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα **μόνο με μπλε πένα ανεξίτηλης μελάνης**. Μολύβι επιτρέπεται, μόνο αν το ζητάει η εκφώνηση και μόνο για πίνακες, διαγράμματα κ.λπ.
6. Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού ή διορθωτικής ταινίας.

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΜΕΡΟΣ Α΄**(20 μονάδες)**

A1. Καθένα από τα στοιχεία της στήλης A αντιστοιχεί με ένα στοιχείο της στήλης B. Να γράψετε στο τετράδιο εξέτασής σας τους αριθμούς της **στήλης A** και δίπλα από τον κάθε αριθμό το γράμμα της **στήλης B** που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

ΣΤΗΛΗ A	ΣΤΗΛΗ B
1. Αριστοτέλης	α. «Μαιευτική μέθοδος»
2. Σωκράτης	β. «Αέρας»
3. Χέγκελ	γ. «Σκέφτομαι άρα υπάρχω»
4. Αναξιμένης	δ. «Θεμελιωτής της Λογικής»
5. Ντεκάρτ	ε. «Φιλοσοφία της Ιστορίας»

(5 X 2 = 10 μονάδες)

A2. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή λάθος, γράφοντας στο τετράδιο εξέτασής σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση, τη λέξη «**σωστό**» ή «**λάθος**».

α. Οι φιλόσοφοι δεν δέχονται τίποτα ως δεδομένο, όσο καταξιωμένο και αν είναι αυτό. Προβληματίζονται για το καθετί, ακόμα και για ό,τι θεωρείται αυτονόητο.

β. Σύμφωνα με τον Αριστοτέλη, οι καθολικές έννοιες (τα «καθόλου») δεν είναι πράγματα ξεχωριστά από τα φυσικά αντικείμενα, αλλά προκύπτουν από αυτά μέσω της νοητικής αφαίρεσης.

γ. Η φιλοσοφική σκέψη έχει τη γραμμική εξέλιξη που έχουν οι Επιστήμες.

δ. Η λογική η οποία περιέχει μόνο δυο τιμές αληθείας, αυτές της αλήθειας και του ψεύδους, λέγεται δίτιμη.

ε. Η έννοια της αλήθειας είναι ευρύτερη από την έννοια της γνώσης.

(5 X 2 = 10 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ Β΄

(40 μονάδες)

Να δώσετε σύντομες απαντήσεις (έκταση: 70-110 λέξεις)

B1. Τι υποστηρίζει η «Θεωρία της Αντιστοιχίας» για την αλήθεια; Εξηγήστε.

B2. Ποια είναι η θέση του Θαλή για το ζήτημα της αρχής του κόσμου; Εξηγήστε.

B3. Τι υποστηρίζει η «Θεωρία των Ιδεών του Πλάτωνα»; Εξηγήστε.

B4. Σύμφωνα με τη Λογική, πότε λέμε ότι μία πρόταση είναι «αληθής» και πότε «ψευδής»; Εξηγήστε. Δώστε **ένα (1)** παράδειγμα για την κάθε έννοια.

(4 X 10 = 40 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ Γ΄

(40 μονάδες)

Να δώσετε διευρυμένες απαντήσεις (έκταση: 250-300 λέξεις)

Γ1. Αφού μελετήσετε το πιο κάτω παράθεμα και αξιοποιήσετε τις φιλοσοφικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στο ερώτημα που ακολουθεί:

«Ο Αναξίμανδρος προσέφυγε στο άπειρο γιατί δεν ήθελε η πρωταρχική του ουσία να μοιάζει με οτιδήποτε υπάρχει στον γνωστό μας κόσμο. Αυτό που κυριαρχεί στον κόσμο πρέπει να είναι πιο ισχυρό (πιο «μεγάλο») από ό,τι υπάρχει στον κόσμο. Αυτό που γεννά τα πάντα πρέπει να είναι διαφορετικό από όλα τα γεννήματά του, να μη μοιράζεται μαζί τους κανένα κοινό χαρακτηριστικό, να μην έχει καμιά συγκεκριμένη μορφή, ιδιότητα ή προσδιορισμό. Αν το πρωταρχικό υλικό ήταν κάποιο από τα γνωστά στοιχεία, για παράδειγμα το νερό ή ο αέρας, πώς θα ασκούσε τον κυριαρχικό του ρόλο στον κόσμο; Η κυριαρχία του δεν θα καταντούσε μονοκρατορία, δεν θα κατέστρεφε την τάξη και την ισορροπία που παρατηρούμε στον κόσμο; Ότι κάπως έτσι είχε σκεφτεί ο Αναξίμανδρος επιβεβαιώνεται και από το μοναδικό απόσπασμα του έργου του που έχει διασωθεί. [...]. Συγκεκριμένα, λέει ο Αναξίμανδρος: 'Απ' όπου γεννιούνται τα όντα εκεί και καταλήγουν πεθαίνοντας, όπως επιβάλλει η αναγκαιότητα· γιατί λογοδοτούν και επανορθώνουν το ένα στο άλλο για την αδικία που διέπραξαν, σύμφωνα με την τάξη του χρόνου'. Το κείμενο αυτό [...] μας μεταφέρει μπροστά σε ένα κοσμικό δικαστήριο, όπου απονέμεται δικαιοσύνη σε κάποια «όντα» για την αδικία που διέπραξαν το ένα απέναντι στο άλλο. Η οικεία εικόνα του πολιτικού δικαστηρίου έρχεται να φωτίσει ένα μακρινό και απρόσιτο μυστικό της τάξης του κόσμου. [...]. Είναι βέβαιο ότι ο Αναξίμανδρος προβάλλει εδώ μια εικόνα κοσμικής ισορροπίας. Η απονομή δικαιοσύνης, η ανταπόδοση της άδικης πράξης, [...], η αναφορά στην αναγκαιότητα και στην τάξη του χρόνου, όλα αυτά είναι ασφαλείς ενδείξεις που μας οδηγούν στη σύλληψη του κόσμου ως συστήματος αντιμαχόμενων και ισόρροπων δυνάμεων».

B. Κάλφας & Γ. Ζωγραφίδης, *Αρχαίοι Έλληνες Φιλόσοφοι*, (Συντονιστής σειράς: Δ.Ν. Μαρωνίτης), Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας 2012, σ. 26-27.

Ερώτημα: (α) Ποια είναι η θέση του Αναξίμανδρου για το ζήτημα της αρχής του κόσμου; Εξηγήστε. (β) Θεωρείτε ότι η θέση του Αναξίμανδρου θα μπορούσε να υποστηριχθεί στη σύγχρονη εποχή; Εξηγήστε.

Γ2. Αφού μελετήσετε το πιο κάτω παράθεμα και αξιοποιήσετε τις φιλοσοφικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στο ερώτημα που ακολουθεί:

«Η Φιλοσοφία [...] δεν περιορίζεται σε μια από τις πλευρές του επιστητού, δηλαδή σε έναν ειδικό χώρο αντικειμένων, και γνώρισμά της είναι ο αδιάκοπος προβληματισμός. [...]. Ο τρόπος με τον οποίο ορίζει κανείς τη Φιλοσοφία είναι κιάλας καθρέφτης της προσωπικότητας, δηλαδή αποτελεί έκφραση προσωπικής στάσεως απέναντι στη ζωή. Η Φιλοσοφία πραγματώνεται ως ζωντανή σκέψη, ως αυτοδιάλογος και ως διάλογος με τους άλλους ανθρώπους. Και στις δύο αυτές μορφές του διαλόγου δεν έχουν σημασία ούτε οι αφετηρίες, αφού οποιοδήποτε ερώτημα είναι δυνατό να αποτελέσει ξεκίνημα του φιλοσοφικού στοχασμού, ούτε οι αυθεντίες πάνω στις οποίες θα βασίσουμε τις αλήθειες που υποστηρίζουμε· αυτές οι αλήθειες θα πρέπει να έχουν κατακτηθεί με προσωπικό πνευματικό μόχθο».

Άννα Κελεσίδου-Γαλανού, Γραμματική Αλατζόγλου-Θέμελη, Ευάγγελος Ν. Ρούσσοσ, *Στοιχεία Φιλοσοφίας (Εισαγωγή στη Φιλοσοφία) Γ' Λυκείου*, Αθήνα, ΟΕΔΒ 1978, σ.9.

Ερώτημα: (α) Ποια είναι η αξία της Φιλοσοφίας; Να αναφέρετε **τέσσερα (4)** σχετικά σημεία δίνοντας σύντομες εξηγήσεις. (β) Να αναφέρετε **δύο (2)** λόγους για τους οποίους κάποιοι αμφισβήτησαν ή αμφισβητούν την αξία της Φιλοσοφίας. Εξηγήστε.

(2 X 20 = 40 μονάδες)

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ